

DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI

Danes, nedelja 9. marca
Franciška, Bodin
Sonce vzhaja ob 6.30, zalaze ob 18.03
Dolžina dneva 17.63, Luna vzhaja ob 15.48, zalaze ob 5.35
Jutri, ponedeljek 10. marca
40 muč, Danir

Pomoč Tolmincem

V Gorici je pozni za zbiranje prostovoljnih prispevkov...
Zvezi pridelavcev predložiti na predstaviteljski odbor...
Zvezi pridelavcev predložiti na predstaviteljski odbor...

ŠE OOPROSTITIVI ŽENA IZ SREDNJEGA

Beneški Slovenci se ne odpovedo obljubam ki so jim bile dane za časa volitev

Kdaj bodo zgradili ceste v Gorenji Trbilji, Oblico in Duge? Kaj je z obljubljenimi 200 milijoni za javna dela?

10. junija 1951 so bile v vsej Furianji upravne volitve v občinski svet in v pokrajinski svet. Pred volitvami so vse stranke delale trajno propagando ter se pri tem posluževale vse dopustnih in nedopustnih sredstev.
V občini Srednje je zmogala krščanska demokracija. V ta namen je celo izdala posebno izdajo svojega glasila, katero je posvetila prebivalstvu Nadške in Terške doline. Pri tem traja da spominjamo na to, kaj so pisali o kandidatih nasprotnih strank in kako so napadali resnične ljudske predstavnike. Predvsem pa je ta posebna izdaja, ki jo so prinesli v vse hiše, objubiljala, da bodo zgradili mnogo cest. Pisali so, da bodo dolečili skoraj 200 milijonov lir za javna dela v Beneški Sloveniji. Prav zaradi teh velikih obljub je krščanska demokracija zmogala.

Težkoče so se pa začele, ko je bilo treba te obljube izpolnjevati. Začeli so se izgovarjati na pomanjkanje denarja, da bodo ljudje pozabili vse obljube. Ljudje pa so bili raznih obljub vedno bolj siki in so zahtevali, da tudi uresničijo, kar so obljubljali.
Tako so 14. decembra 1951 žene iz občine Srednje šle na županstvo protestirat za zahtevno, da se razne obljube končno uresničijo. Zahtevale so naj občinski svet sprejme sklep, da se zgradijo ceste v Gorenji Trbilji, Oblico in Duge. Mimolito je mnogo časa, toda občinski svet ni prav nič ukrenil. Ko so žene zvedele, da bo 8. januarja 1952 nova seja občinskega sveta, so v velikem številu šle na županstvo in zahtevale, da ugodijo njihovim zahtevam ter da občinski svet izpolni obljube, na podlagi katerih je bil izvoljen. Čas je bežal toda občinski svet ni sprejel nobenega sklepa, kakršnega so zahtevale ženske. Te, da so hoteli z neske prijeti v o. rano za občinske seje. To je bila njihova pravica, saj morajo biti občinske seje javne in dostopne vsem občanom. Tedaj pa

Ob podražitvi kruha

GORICA, 8. — Z današnjim dnem je s opitju veljavno odlok o povzpetju cene kruha vsah vrst. Goriški prebivalstvo je to vest sprejelo z veseljem in neopornostjo. Cene živiljskim potrebščinam namreč postopoma rasejo, o povzpetju plač pa ni ne duha ne sluha. Ako delavci katerekoli tovarne zahtevajo znižanje cen, jim delodolajci zagotovo z odsvetijo. Tudi državnim uradnikom se precej časa obljublja popajzovanje plač. Pa pride prvega in plača se ne spreminjajo.

S podražitvijo kruha, ki je glavna sloveška jed so bili prijetni prvi vsi državljanji. Še najbolj pa brezposelniki, ki nimajo niti toliko sredstev, kolikor je potrebno za življenje. Oblasti bi morale globoko premisliti preden se odločijo za ta korak. Pred oči bi si morale priklicati vse tiste reče, ki se hranijo z rudo in kruhom in se postaviti v njihovo kožo, da bi znale pravilno presenčiti nečloveški odlok. Naši se bodo ljudje, ki bodo rekli, da ni vredno izgubljati življenja zaradi desetih lir pri kladskih sodišča. Toda tak človek prav potovno preših in ne pozna življenja, kakor ga ne poznajo tisti ljudje, ki so kumovali temu odloku.

Odbor Trgovinske zbornice je sprejel vrsto upravnih sklepov

GORICA, 8. — Odbor Trgovinske zbornice je na svojih sejah dne 11, 18, in 25. januarja sprejel vrsto sklepov in predlagal spremembo statuta Zveze trgovinskih zbornic Julijske krajine ter potrdil id. Pensia in trgovca Donata Depic izločitev za predsedavnika gorške Trgovinske zbornice pri Zvezi Trgovinskih zbornic Julijske krajine. Odbor je nadalje protul diisciplino proizvajalcev in prodajalcev margarine in drugih masob na podlagi odredb kakor po zakonu od dne 4. novembra 1951 št. 1316 ter osnutku zakona sindikalne ureditve.

Pr stal je na izločilo rednega prispevka Italijanski zvezi trgovinskih zbornic za leto 1950 in nabavo raznih revij, ki zanimajo zbornice. Odboril je tudi prispevek 20.000 lir Pokrajinski zvezi obrtnikov za stroške, ki jih je omenjena zveza imela pri predvideti razstave kmetijskih obil in selmu sv. Andrija. Sidelnil je nadalje povzpeti najmanj na podlagi zakona od 21.12.1951 za vsa posojila, ki so last Trgovinske zbornice ter poveril tajništvo, da v sodelovanju s predstavnikom občine in izvedencem Zveze Trgovincev prouči dse pi. nski pravilnik za trgovino na drobno v gorški občini.

Pr stal je nadalje na izplačilo manjših izdatkov za mesece decembra 1951 in odobril izplačilo raznih vsot v povračilo trgovinskih taks ter upravnih stroškov. Na prvi seji je odbor odobril tudi dodel tev prispevkov za leto 1951 Trgovski akademiji v Gorici, strokovni šoli v Gorici, Kmetičnemu eksperimentnemu zavodu v Gorici, Obveznemu konzorciju za tehnični pouk v gorški pokrajini in dodelitev prvega in drugega obroka prispevka šoli za vajence za leto 1950-51 in 1951-52.

V prisotnosti župana dr. Bernardisa je odbor Trgovinske zbornice na svoji drugi seji odobril zapisnik prve seje Povzpetne komisije za Prostocono.

Na sklep odbora je goriško zbornice zastopal na seji, na kateri so protulil možnost za dodelitev fondov iz »Fondo lire« za izvedbo raznih javnih del v Julijski krajini, trgovcem Depicoluzeanu, Odbor je vzel tudi na znanje nadaljnje delo Pokrajinske uprave v zvezi s proučitvijo stanja za namakanje Krminsko-Gradišanskega polja in sklenil dati na razpolago odboru za gradnjo vzpenjače na Kalvarijo 50.000 lir.

KRATKE VESTI iz beneških vasi

Sovodnje
Psal smo že, da bodo prišli tudi pri nas s posgovovanjem, za kar bodo uporabili 4 milijone lir. Hkrati bodo gradili tudi ceste, ki bo združila Sovodnje z Jeronico, Dela na tej cesti so začeli že pred dvema letoma, pa so jih morali prekiniti zaradi pomanjkanja denarja. Iz isih vrom smo zvedeli, da bodo opravili pogodovialna dela tudi v Brici in Pečinjah.

Št. Peter Slovenov
V teh dneh vsi ljudje govore o majhnem, tako skrivnostnem dogodku črne kronike. Ždi se, da so zvečer 4. t. m. okoli 21. ure med Azlo in St. Petrom Slo-

KINO
VERDI. 14.30: »Divja zemlja«, B. Taylor in B. Donley.
VITTORIA. 15: »Greh«, B. Davis in J. Cotten.
CENTRALE. 15: »Stiri v jespju«, V. Lindfors.
MODERNO. 14.30: »Kaaže gnezdos«, O. de Havilland.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE
GORICA, 8. — V gorški mestni občini je bilo od 3. do 9. marca t. l. 7 rojstev, 13 priroverov smrti, 2 vknjiženi poroki in 2 poroki.
Rojstva: Azzerini Marij, Gočas Luiza Marija, Gušama Franka, Berin Eglejca, Paoleti Arvin, Cristin Flavij, De Ceco Marija Roza.
Smrti: 73-letni trgovec Orzan Anton, 81-letna gospodinja Bernardis vd. Cheri Lucija, 29-letna uradnica Vittori Leopolda, 21-letni vrtnar Marvian Ivan, 90-letni upokojenec Budal Jožef, 88-letna gospodinja Barone vd. Rainh Antonija, 74-letna gospodinja Brezavčice Getrudica, 64-letni uradnik Blagmano Vito, 81-letni delavec Padovan Jakob, 85-letni upokojenec Michel Cerio, 72-letni delavec Grosovin Ivan, 80-letna Pečenko vd. Sgaut Antonija, 65-letni delavec Gava Domipik.

VENJIZENE POROKE: mehanik Meško Konstantin in gospodinja Persolja Angela, kmet Tronkar Franc in tkalca Mižigoj Terezija.
Kmet Pettarin Avgust in gospodinja Culot Ana, trgovec Goršič Jožef in uradnica Prinčič Celestina.

URNIK LJUDSKE KNJIŽNICE
Ul. Geppa 9/IV.
Ljudska knjižnica postuje vsak ponedeljek in petek od 16. do 18. ure; vsak torek in četrtek od 16. do 19. ure.

Italijanska konvencija o genocidih

Italijanska parlamentarna zbornica je podprala Konvencijo Organizacije združenih narodov o obrodij genocidov. Doslej je italijanska vlada sprejela ustavo, ki v bistvu ne dopušča gonocidnih dejanj nad narodno manjšino, ker si priznava z črnim na belom vse pravice; novembra 1949 je sprejela mednarodni dogovor o sprostitvju slovenskih pravici; ob marširskih priključitvah je dala svečeno obljubo o jamčenju narodne in jezikovne enakopravnosti, kadar je vsakozki z dejanji dokazovala namo nasprotno stališče. Zato niti njen poslednji podpis pod konvencijo OZN vrči genocidov ne bo spremeni njenega ravnanja s Slovenci na Gorškem in v Beneški Sloveniji.

Tovarna SAFOG

Vodstvo podjetja SAFOG je pred dnevi odšlo na dolžniški sodišča, in strojniki zložilo od 40 na 24 ur s tem odlokom bo prazdnih okoli 160 delavcev, ki so v precejšnji meri Slovenci. Nominirna komisija je oddala poročevalo k prefektu, vendar se ždi brezusovno.

Sovodnjska občina

Sovodnjski občinski svet je imel sejo in razpravljal o številnih stvareh. Med drugim je do nadaljnjega odložil razpravo o pravnih občinskih zadevah za postizanje mnenja občinskega prispevka in povrnitve nekaterih stroškov. Na prvo sejo bodo verjetno razpravliali tudi o juverskih zemljiščih v Gobjah.

Sovodnjska cesta

Ker je sovodnjska občinska uprava uvidela, da pokrajina še ne bo tako hitro sprejela sovodnjske ceste pod svojo upravo, ker morajo najprej podprati in zagotoviti vsa stroškovna Videm in ker je tak odgovor dobil tudi svetovalec DFS Viljem Nanut pri samem Culotu, je sovodnjska občina predlagala ustnovno konzorcija med goriško, sovodnjsko in zavornsko občino, da bi pokrajino za oskrbovanje ceste.

Vrh in elektrika

Ceprav je sovodnjska občina v vrhu ob svetlosto še vedno stala ministrstva za javna dela prošnja v smislu člena 598 z dne 3. avgusta 1949 za pomen pri navezju elektrike, kljub temu še ni odgovora. Vrhučel zahtevajo odgovor da bodo vsi znali, pri čem so.

Uspeh posojila solidarnosti še ni dokaz zaupanja v liro

Poleg raznih ustanov so največ prispevali mali varčevalci iz sočutja do prizadetih poplavljenecv v Padski nižini

Posojilo solidarnosti je dalo 120 milijard lir. Pričakovali so 100 milijard posojila. Dobili so pa 20 odst. več, kakor so upali. Italijanski tisk je objavil te časne podatke, ne da bi pokazal na dokončne rezultate, je prikazal to kot uspeh gospodarske vlada politike in kot dokaz zaupanja Italijanskih varčevalcev v državna posojila, torej tudi zaupanja v liro. Mi namo podobna tega mnenja, kajti nekateri znaki nam vsiljujejo drugačne zaključke o razpoloženju varčevalcev.

Predvsem nam spominjamo, da je od 120 milijard lir, posojila, ki so ga podpisali, 20 milijard pripisali le konverziji prejšnjih vrednostnih papirjev in državnih obveznic. Niti torej so za gotovino, marveč za kredite ene vrste, ki so bili spreminjeni v kredite druge vrste.
Kljub temu pa naj bi ostalo 100 milijard lir. Lep del te vsote se podpisale razne javne ustanove, ki ob takih prilikah vedno podpisujejo posojila. Ves ta denar ostane nekako ob družini, saj štejejo rama industrijska, trgovska in zavarovalna podjetja, v nekaterih ima država velik delež in jih zato niti ne bi smeli imenovati zasebna podjetja. Ko so ta podjetja v finančnih težokah, pa jih država podpre s posojili in podporami. Zato je slo pri novem posojilu v glavnem le za nepomembno gibanje kapitala, pri čemer opazamo le navidezne knjigovodske operacije.
Zato ne moremo pritriliti menju, da pomeni navidezni

Uspeh posojila solidarnosti

uspeh posojila solidarnosti je dalo 120 milijard lir. Pričakovali so 100 milijard posojila. Dobili so pa 20 odst. več, kakor so upali. Italijanski tisk je objavil te časne podatke, ne da bi pokazal na dokončne rezultate, je prikazal to kot uspeh gospodarske vlada politike in kot dokaz zaupanja Italijanskih varčevalcev v državna posojila, torej tudi zaupanja v liro. Mi namo podobna tega mnenja, kajti nekateri znaki nam vsiljujejo drugačne zaključke o razpoloženju varčevalcev.

Predvsem nam spominjamo, da je od 120 milijard lir, posojila, ki so ga podpisali, 20 milijard pripisali le konverziji prejšnjih vrednostnih papirjev in državnih obveznic. Niti torej so za gotovino, marveč za kredite ene vrste, ki so bili spreminjeni v kredite druge vrste.
Kljub temu pa naj bi ostalo 100 milijard lir. Lep del te vsote se podpisale razne javne ustanove, ki ob takih prilikah vedno podpisujejo posojila. Ves ta denar ostane nekako ob družini, saj štejejo rama industrijska, trgovska in zavarovalna podjetja, v nekaterih ima država velik delež in jih zato niti ne bi smeli imenovati zasebna podjetja. Ko so ta podjetja v finančnih težokah, pa jih država podpre s posojili in podporami. Zato je slo pri novem posojilu v glavnem le za nepomembno gibanje kapitala, pri čemer opazamo le navidezne knjigovodske operacije.
Zato ne moremo pritriliti menju, da pomeni navidezni

Obmejne blagovne izmenjave

Z Jugoslavijo v januarju
GORICA, 8. — V preteklem januarju se je trgovinski promet z Jugoslavijo, v okviru videmskega sporazuma za obmejne blagovne izmenjave zopet zmanjšal. Trgovinska zbornica v Gorici je izdala samo 8 uvoznih in 8 izvoznih dovoljenj.
Goriški trgovci so uvozili za 12.881.100 lir gradbenega lesa, drv, premoga, lesnih odpadkov, žravnice in težakih kovin.
Uvozili so za 3.016.281 lir blaga, in sicer: električne materiale, radioaparate in hidravličnega materiala ter razno drugo blago.
Stanje avtonomnega kompenzacijskega računa je bilo dne 31. januarja t. l. sledeče: vplačila 498.836.095, izplačila 402.197.993, plačilne obveze za izmenjave v teku 18.550.946, Saldo 78.087.156 lir.

LOTERIJA

VENEZIJA	24 22 60 59 68
FIRENZE	72 15 22 32 50
TORINO	27 7 48 25 17
MILANO	57 51 73 37 78
PALERMO	13 70 49 27 7
ROMA	84 6 70 17 89
GENOVA	36 90 57 22 45
BARI	10 83 62 23 7
NAPOLI	57 32 5 13 42
CAGLIARI	30 6 47 81 33

ŠPORTNA NEDELJA

Na stadionu Pro Gorizia-Mantova

Danes popoldne bodo gorški športniki zopet imeli priliko videti našo občinsko igriščo svoje priljubljeno moštvo »Pro Gorizia«. Srečanje ne bo eno izmed najbolj prijetnih, saj je nasprotnik spoštovanja vredni: Mantova sedi namreč na drugem mestu lestvice in ima celih deset točk pred nami pred Goricami. Če bili bi v prvi tekmi poraženi v Mantovi par s 4:1. Goričani pa ki so je poperjeni zaradi nezastu, je ega poraza preklicale nedelje v Palazzulu, bodo morali paziti, da se ne bodo pustili dnesti pred očmi na domačem igrišču. Skoro nesreča namreč se zdi delstvo da se mora Pro Gorizia srečati skoro vsako nedeljo z moštvom, ki so močnejša od nje. R. prezentenca bo verjetno nastopila v isti postavi kot pred tistem ne-ljami proti Parabiagu, v vrhu bo verjetno še vedno igrali Turilli, Donda pa bo nadomestil nekostinista Genera. Napad bo moral skušati izvajati akcije bolj povezano in z večjo avtonomnostjo, obramba pa bo morala tudi stati na predstavi znano je, da je napad »Mantova« eden najbolj šibih iz vsega prvenstva Serie C.

ki, ki sta bili na razpolago, Isontina pa je eno točko izgubila v občinski igrišču. Moštvo Juventine, ki se zaveda svoje moči in je zaradi preteklih tekem moralo na visoki stopnji, posebno se zaradi nedeljske zmage proti Serenisimu na tujem igrišču bo gotovo postavilo vse svoje moči, posebno zato ker igra na domačem igrišču pred domačimi občini. Tudi Isontina, kot se zdi, se bo čvrsto borila, čeprav je preteklo nedeljo izgubila na domačem igrišču proti Tolmežu z rezultatom 4:3; tudi njenih navijačev ne bo manjkalo, saj še več let, ko se obe moštvi srečata jih spremlja velika množica lastnih navijačev. Vse pa kaže, da se bodo morali Goričani vrniti domov s precejšnjimi številom golov v manjši predzadnjem mestu v lestvici. Sagrado se bo na lastnem igrišču pomeril s moštvom iz Juventine. To bo morda nazajnimajevska tekma iz nedelje kajti težko je reči, kdaj bo znova igrali dva moštva, ki sta enako močni. Serenisima, ki je v nedeljo bila potolčena od Juventine bo na lastnem igrišču sprejela Esperio, proti kateri bo najbolj težko zmaga. Tolmeč bo igral doma proti moštvi iz Caprive. Moštvo pa bo verjetno z lahkoto odpravila Moraro.

PRVENSTVO I. DIVIZIJE

V Sovodnjah:	
Juventina - Isontina	
D. nes popoldne se obeta na igrišču v Sovodnjah zanimiva tekma med moštvi Isontina in Juventina. Isontina je znano, da je ena izmed najboljših ekio turnirja, saj je zasidrana na drugem mestu v lestvici. Isontina pa, ki je bila nekaj časa v krizi, in tudi na zadnjih nekaj lestvici, je zadnje čase pokazala precej boljše oblike, vse kaže, da se hoče v prihodnosti povzpeti še više. V prvi polovici turnirja se tekma v Gorici med obema ekipama ni vršila, ker je vodstvo Isontine prav tiste čase mislilo na odstop moštva od prvenstva; posledica tega je bila, da se moštvo na dan določen za tekmo, ni predstavilo na igrišču: Juventina je tako dobila obe toč-	

PRVENSTVO II. DIVIZIJE

V Sovodnjah:	
Juventina B - Romans B	
D. nes popoldne se obeta na igrišču v Sovodnjah zanimiva tekma med moštvi Romans B in Juventina B. Romans B je znano, da je ena izmed najboljših ekio turnirja, saj je zasidrana na drugem mestu v lestvici. Juventina B pa, ki je bila nekaj časa v krizi, in tudi na zadnjih nekaj lestvici, je zadnje čase pokazala precej boljše oblike, vse kaže, da se hoče v prihodnosti povzpeti še više. V prvi polovici turnirja se tekma v Gorici med obema ekipama ni vršila, ker je vodstvo Romans B prav tiste čase mislilo na odstop moštva od prvenstva; posledica tega je bila, da se moštvo na dan določen za tekmo, ni predstavilo na igrišču: Juventina B je tako dobila obe toč-	

DVE TATVINI PRED ČEDADSKO SODNIJO

Za šest kur 4 in pol meseca zapora Žeparju pa 3 meseca pokore

Prag čedarsko sodnijo se je zagovarjal Giulio Brizzi iz Torjana, ki ga je sodnik opredelil kot občinskega zločinca, ker je bil že mnogokrat kaznovan. Njegov kazenski list je poln popisov o večjih in manjših tatvinah, ki jih je izvršil v svoji 30-letni tatniški karieri. To pa je bil obtožen, da je 12. avgusta ukradel šest kovin, da je ukradel šest kovin, da je ukradel gospoda Spocogne Sebastiana iz Torjana. Brizzi je tatvino zanimal, toda kljub temu so ugotovili njegovo krivdo. Po kratkem zapornem mesecu in polni kazni zagovornik njegovega bralca odv. Batocletija je sodnik obsodil Brizzija na štiri mesece in 15 dni zapora ter na 4.500 lir globe.

Prijava panjev

GORICA, 8. — Goriški prefekti je odredil, da morajo vsi imetniki panjev skoraj tudi oni, ki jih imajo v najemu, panje prijaviti na pristojnem županstvu do konca meseca marca. Posamezna županstva pa bodo morala seznaniti odati do 10. aprila na Kmetijsko narodnostno ul. Duca d'Acsta 55, Gorica.

IZ TRŽAŠKEGA DNEVNIKA

66,3 odstotke vseh izdatkov bo potrošila tržaška občina za osebje

Manjše povečanje dohodkov, predvsem na račun večjih davkov in mi čno povisjanje izdatkov sta osnovni značilnosti letošnjega proračuna. Občina bi morala spreminiti strukturo stroškov in doseči aktivnost podjetij

Tržaški občinski svet je končno je pričel na svoji zadnji tekovski seji razpravljati o občinskem proračunu.
Prav za 89 milijonov so se zvišali občinski davki in to za 55 milijonov, in sicer: za 24 milijonov stroški za aktivno zaposleno osebje 337.125.000 lir ali skupaj 66,3% vseh proračunskih izdatkov.
Za vse ostale redne in izredne izdatke pa tudi za razne nujne potrebščine, ostane le 1.429.753.000 lir ali 33,7% vseh izdatkov.
Zanimiva je primerjava med predvidenimi dohodki za proračunsko leto 1951 in predvidenimi dohodki za proračunsko leto 1950. Občinska lastnina bo letos prinesla 10,5 milijonov več kot lani, prav tako tudi različni dohodki za proračunsko leto 1952. Dohodek od ACEGAT se je znižal za 1,2 milijona, kar bo občina skušala obrabiti z proračunom ACEGAT.
Za 102,9 milijonov bo imela občina več stroškov s plačili in mezdami osebja zaposlenega v centralni administraciji. Dvignili so se tudi stroški in za 42 milijonov davki na nepremičnine, davki na pse pa se so znižali za 9,1 milijonov.
Dohodek od ACEGAT se je znižal za 1,2 milijona, kar bo občina skušala obrabiti z proračunom ACEGAT.
Za 102,9 milijonov bo imela občina več stroškov s plačili in mezdami osebja zaposlenega v centralni administraciji. Dvignili so se tudi stroški in za 42 milijonov davki na nepremičnine, davki na pse pa se so znižali za 9,1 milijonov.
Dohodek od ACEGAT se je znižal za 1,2 milijona, kar bo občina skušala obrabiti z proračunom ACEGAT.

ŠEF JUG. DELEGACIJE SPREJEL predstavnike iniciativnih odborov repabtorske, nabrežinske in zgoniške občine

Dogovorilo se so o nakupu in dostavi raznega blaga za prizadete kraje na Tolminskem - Šef jug. delegacije izrazil zahvalo jugoslovanske vlade za pomoč tržaškega prebivalstva

Šef jugoslovanske delegacije v Trstu prof. Jože Zemljak je večeraj popoldne sprejel delegacijo predstavnikov iniciativnih odborov slovenskih občin cone A STO za zbranje pomoči žrvam elementarne nesreče v okraju Tolmin.
Delegati so se s šefom jugoslovanske delegacije dogovorili o nakupu in dostavi raznega blaga za prebivalce prizadetih krajev.
Šef jug. delegacije prof. Zemljak se je ob koncu razgovora v imenu jugoslovanske vlade iskreno zahvalil za vse zbrane prispevke. V svoji zahvali je poudaril, da so mnoga Tržaška občina posebno pa prebivalci slovenskih občin cone A STO, tudi ob tej priložnosti pokazali visoko ravno humanitarni čut, tržaški Slovenci pa svojo tesno navezanost na matični narod.
Šef jug. delegacije prof. Zemljak je govoril tudi o pomoči, ki je bila pred časom dana poplavljenem v Padski nižini. Menil je, da so tržaški Slovenci tedaj z enakopravnostjo pomagali ponesrečenem v Padski nižini in tako pokazali pravilno razumevanje za medsebojno pomoč in sožitje med narodi. Le tako pojmo vana medsebojna pomoč, je še poudaril šef jug. delegacije, je lahko porok za mirno in enakopravno sožitje etničnih skupin na tržaškem ozemlju.

Po zadnjih dopoljenih vesteh je zastopstvo ASZZ za nabrežinsko - devinsko občino izročilo iniciativni odbor občini 192.700 lir, ki so jih žene zbrale med prvobitnim občine za žrtve elementarne nesreče na Tolminskem.

IZPRED POROTNEGA SODIŠČA

Ropar z otroškim samokresom in njegov pomočnik obsojena

Pri ropu je pretepel svojo žrtev. Sodišče zavrnilo zahtevo po psihiatrskem p egledu obioženca

Razprava proti roparjema 30-letnemu Arturu Busecchianu iz Laurene pri Miljah in 26-letnemu Gianjinju Chermazu iz Pišolonu pri Miljah se je z zaščitanim obtoženec, in pridni praznopravni zakonika je prejšnjo soboto. Večera pa se je stvar nadaljevala z govorom jasnega tožilca in odvetnikov Busecchian in Chermaz sta bila, kakor smo že obirno poročali v pretekli nedeljski številki, obtožena tatvine, ropa, vdeljati zahtevali od Prodanoce inar. Po preizkušnji, med katerim je zloavec pretepel stano, je odnesel nekaj denarja, baročno knjižnico in 2 menici. Denar si je pridržal, ostalo pa je zazgal. Starša za ni mogla »svoznari, ker je imel napadalec krinko na obrazu.

Med policijsko preiskavo je sump galet na Busecchiano in Chermaz na dva sta končno priznala. Tudi v prvi razpravi sta priznala, vendar je Chermaz zanikal, da bi starks napadal, ker je bil za stražo pred stanovanjem. Obramba, posebno kar se tiče Busecchiano je stalno trdila, da mož ni pri zdravi pameti, ter je zahtevala psihiatrski pregled, kar pa je sodišče odobrilo.
Med večerajšnjo razpravo je najprej sprosoril državni tožilec, ki je spoznal oba za krivca obtoženega dejanja ter zahteval za Busecchiano 10 let in 6 mesecev zapora ter 180.000 lir globe, medtem ko je za Chermaz zahteval 7 let in 6 mesecev zapora ter 120.000 lir globe. Po skoro podružgournem za sedanju v sevi dvoran, je predsednik sodišča izrekel obsojbo, po kateri je Busecchiano obsojen na 8 let in 11 mesecev zapora ter na globo 100.000 lir, Chermaz pa na 5 let zapora in na plačilo 70.000 lir globe.

ZAHVALA

Vsem sodnikom, prijateljem in znancem in vsaki, ki so pomagali v bolezni in počastili spomin našega dragega moža in očeta

ZAHVALA

Prisrčno zahvalujemo posebnorskem pevskemu zboru, prirediteljem, učiteljicam, prijateljem in znancem, ki so pripravili poklonjka spremljati na zadnji poti, okrasili njegovo gomilo venci in cvetjem ter mu zagotovili v slovo.
Družina BUDAL
Gorica 9. marca 1952.

ZAHVALA

Prisrčno zahvalujemo posebnorskem pevskemu zboru, prijateljem in znancem, ki so pripravili poklonjka spremljati na zadnji poti, okrasili njegovo gomilo venci in cvetjem ter mu zagotovili v slovo.
Družina SARAZINA
Trst - Skedenj 9. marca 1952.

Na vasi na vasi

BOLJUNEC

Na naslov Slovenskega narodnega gledališča le pr besedi.

V nedeljo nam je z mladinske igre "Desetnica A-lencica" v kinodvorani v Nabrežini razgledali mladi- ni in odrasle, jim narisalo polno dobo volje in smeha. Carovnica pa je mladino tako navdušila, da se je morala z nji mo pripraviti. Dokaz, da so se igralci odlično odre- vali.

Tudi pri nas se je že začelo delo na polju. Primanjkuje nam semen za dobro vrsto krompirja. Droge in kolje za vinograde so nam pripeljali iz Furlanije. Zaka naj nam krompir zveza ne preskrbi dovolj in kolja na našem ozemlju, s Fivke pa krompirjevega semena, ki je eno izmed najboljših vrst.

Šišimo, da bodo sezidali novo občinsko sodelstvo, vendar se nam zdi, da ni Dolina za primerna za našo občino, kajti vasi imajo iz Peska, Gročane, Borština in Rimanj morajo se precej pešati, preden pridejo do Doline. Mislimo, da bi bil za novo občino bolj primeren Boljunec, ker veče vse omejenosti in je center vseh avtobusnih zvez te okolice.

PREČNIK

Nedavno je bil pri nas kmetijski tečaj, ki ga je vodil kmetijski strokovnjak dr. Baša s kmetijskega združenja v Trstu. Ob zaključku tečaja so bili udeleženci seznanjeni z raznimi kmetijskimi pripravki in takimi tečaji so začeli in priporočili, ker manjka kmetijska strokovna izobrazba, brez katere je napredno kmetovanje nemogoče. Posebno pa so potrebnimi mladini, ki se tako od- ločujejo zemljo. Ne moremo nameti avtobusnih zvez, da bi se spuščal v vsežino.

ŠEMPOLAJ

V nedeljo so se sestali hišni gospodarji in si izvolili odbor za upravljanje vsakega borovnega gozda. Odbor sestavljajo: Skrk Alojz, Stubič Milan, Zidarčič Gvido in Zidarčič Rudolf. Občinski svetnik Skrk, ki je se- stanek sklical, je objasnil nalogo tega odbora in sve- toval čim večjo skrb za to skupno imovino, ki pred- stavlja in bo kljub trenut- nemu opustošenju pomeni- la vedno večjo vrednost. Gospodarji se so sporazumeli, da bodo leto popobrli zaloge borovega prelačni- ca, ki jih bodo razdelili v tem plačalni davke za 11 let, ostalo gradivo pa bodo med- sebojno razdelili.

Svetujemo nedeljskim tržakim pičkarjem, ki imajo tako velike skomine po naših koruznih pridelkih, da ne prihajajo več k nam s to zabavo. Če so bili vajeni te- štiti svoj zdelode celo z drob- nimi živalicami kot so kosti, škinkave in drugi koruzni pridelki, naj se vrnejo spet tja, kjer ustvarjajo divjastvo med civilizacijo.

Naša vas in tudi Prečnik, Praprotni in Termovci so se pri zbiranju prispevkov za pomoč po sneženem nebu pripravljeni krati odpraviti z globokim razumevanjem in sočustvovanjem.

Turk Jože, naš mizar in sodar, je je dni slopi v 88 leto. Se je čel in zdrav in pripravljen, da se mu ni niko- li tako dobro voljo. Zanimi- mu tudi v bodoče obilo zdravja in dobre volje.

PRAPROT

V nedeljo 2. t.m. po- polnide se je v našem šempoljskem kmetijskem muzeju ustavil avto (Flat 1100 štev. 11339). Iz njega je stlo- pil nekaj lovec in takoj začel streljati ptičje. Mi - kot vse kulturni svei - pti- če so ščitimo in skrbito, da ne bodo našim prijateljem čim bolj raznožljivo, oni pa jih pobijajo. Tega ne trpimo in ne dovolimo. Sicer ne razu- memo, kako moreto ti go- spodarji dovoliti svojim otro- vam, da se igrati oni zabav-ajo s tem barbarskim športom. Lepa vzgoja! Na- zadnje so še tako drzni, da naševajo naslov ebarbaris komu drugemu. Povevmo pa jim, da nas ni volja orati ne sejati za njihova obsele po naši zemlji, ker črnimo in naštevujemo le kulturne in dovoljne goste.

IZ NABREŽINE

Pretekli teden je potekel v znamenju nabiranja pro- pomoči krasnim pripravi- nim, prazničnim po sne- ženi neurju. Pretekli teden je bil, da bo ta človekoljub- na akcija, ki jo je sprožila organizacija naših napred- nih žena, narejena na uspe- šen odziv, ker naš človek razume, kaj pomeni mate- rialno in moralno razvite- ni v dveh voljah prikuži- ni pomankanje in moral- no bol. Tako toliko bolj so- čustvujejo s ponesrečenimi, zoprela nad pričakovanji. To nam dopisati močno razvite- ni in narodne pripadno- čino v čerški povezavi z ma- ršom razumljivo in narav- no, ter zato tudi moralno, nakar so toliko bolj polna voditeljev konformističnih meravil napeljali tudi to- liko bolj v imenu naših pol- tih skupin in pripravi- ni. Njih namen je bil: v brati v imenu njihove SIAU pri- klopiti porabi za politično delo proti namu napred- ni v vojni memoriji in čer- ški zavestnosti in čer- ški vplivi po tihem počte-

NAŠA ZAVETNOST

GOJITEV VRTNIH JAGOD Čas bo podsajati

Vrtne jagode imajo kot po- mladinski sad poleg čestih iz- redno važno vlogo. Povprašev- anje po njih in potrovanja tega okusnega in cenjenega sadu na- rašča stalno na našem tržišču za domaćo porabo in tudi za izvoz. Gojitev vrtnih jagod je od nekdanj precej razširjena in udomačena, zlasti na naši istrski obali in tržaški trg vsi- ko cenijo istrske jagode, posebno pa še tiste iz Izole. Vendar je možno in bilo bi gotovo korist- no, da bi to hvaležno nizkovo- bno rastlino po naših vrtovih in njivah še bolj gojili, bodisi za prodajo bodisi za domaćo potrebo.

Rastline vrtnih jagod zav- majo na splošno le malo pro- stora in uspevajo tudi dobro v polsenci. Zaradi tega jih la- kro gojimo tudi med in celo pod drevmi, da jim le nudimo ro- dovitno zemljo. Sicer tudi v tem pogledu niso rastline vrtnih jagod zelo za- hitovne. Najlepše pa uspevajo v peščeno ilovnati, si v večje- buje mnogo humusa ali sprte- nine. Za saditev vrtnih jagod pripravljamo, da zemljo dobro prekopamo in močno pogno- jimo z zrelim hlevskim gnojem

Velika vrtna jagoda

V toplejših krajih je najpri- mernejše, da zasadimo jagode v drugi polovici avgusta in v prvi polovici septembra. V bolj m- zlih krajih in v višjih legah pa sadimo jagode spomladi. Pri- nas se saditev najbolj obnese meseca marca.

Kaj dela kmetovalec v mesecu marcu

VINOGRAĐNISTVO: Ta me- sec morajo biti trte obrezane. Nadaljujemo z okopavanjem in gnojenjem. Gnojenja ne smemo opustiti, ker bodo sicer trte slabo rodile. Od umetnih gnojil je za vinograde zelo važna ka- lijeva sol, katere potrebnost po- 1 kg na 100 kv. pr. Pri obre- zovanju ne smemo gledati samo na to, da nam trte mnogo daje, ker s tem trte preveč os- labijo. Sedaj je najprimernej- ši čas, da uničimo škodljivih mršec, ki prezimuje v razpokah starega lesa. To napravimo naj- laže tako, da z žigatno ščetko ostržemo lubad in potem na- mažemo debla s kaksnim razku- žilom. Zadnji del je tudi, da si preskrbimo potrebne kole, ki jih potrebujemo za zamenjavo- te kole impregniramo z modro- galicno, da bodo dalj časa tra- jali. Kdor namerava cepiti tr- te, naj si takoj nabere cepičev od trt, ki dajejo dobro in mo- čno vino, pa četudi manj rodijo.

KLETARSTVO: V klet mo- ramo skrbeti za čistoto. Pre- čisto in suho. Kdor je vino pro- dal, naj pazi, da se sod ne na- vname škodljivih hujev. Praz- ne sode operemo s sodo in za- vepelamo ter jih pustimo ležati

ali pa z dobrim masenem.

Ako hočemo zasaditi v jago- dami večjo površino zemljišča ali celo njivo, tedaj sadimo rast- line v vrste po 80 cm narazen, posamezne rastline pa naj bodo 40 cm med seboj oddaljene. Če sadimo jagode na domaćem vr- tu, pa naj pripravimo 1,20 m visoke lehibe; rastline sadimo v treh vrstah na razdaljo 40 cm. Zelo dobro je, če sadimo jago- de pa še tiste iz Izole. Vendar je možno in bilo bi gotovo korist- no, da bi to hvaležno nizkovo- bno rastlino po naših vrtovih in njivah še bolj gojili, bodisi za prodajo bodisi za domaćo potrebo.

Rastline vrtnih jagod zav- majo na splošno le malo pro- stora in uspevajo tudi dobro v polsenci. Zaradi tega jih la- kro gojimo tudi med in celo pod drevmi, da jim le nudimo ro- dovitno zemljo. Sicer tudi v tem pogledu niso rastline vrtnih jagod zelo za- hitovne. Najlepše pa uspevajo v peščeno ilovnati, si v večje- buje mnogo humusa ali sprte- nine. Za saditev vrtnih jagod pripravljamo, da zemljo dobro prekopamo in močno pogno- jimo z zrelim hlevskim gnojem

na suhem. Kdor ima še vino, naj večkrat poskuša stanovit- nost vina.

SADJARSTVO: Tudi v sadov- njaku nadaljujemo z zimskimi deli. V tem in prihodnjem me- secu sadimo medla drevesca, pri tem pa pazimo, da bodo imela okrog sebe dovolj zra- hlovanje zemlje. Zemljišča, ki so nameravali zasaditi s sadjem drevesjem, moramo globoko pre- kopati. Če ne napravimo tega, pa moramo izkopati drevescem obseine in dovolj globoke jame. Jame naj bodo vsaj 130 cm ši- roke in 80 cm globoke.

Pri prekopavanju moramo sicer a hlevskim gnojem in z umetnim gnojilom. Če pa kopljemo jame, uporabljamo gnoj kompost. Tudi ko zasajamo prekopano in že pognojeno zem- ljico, je zelo priporočljivo, da potresemo v bližini korenin ne- koliko komposta. Drevesa ne smemo saditi preblizu. Sklepi- nje nasade sadimo nizko- de- belimi drevesjem, ker tako laže škropimo proti škodljivcem.

Napredni sadjarji škropijo v zimskem času vsa drevesa s karbolineo, fitodinom, kolodi- dalom, ovoidinom ali drugim po- dobnim sredstvi.

temi gnojil je najprimernejše, da zasadimo jagode v drugi polovici avgusta in v prvi polovici septembra. V bolj m- zlih krajih in v višjih legah pa sadimo jagode spomladi. Pri- nas se saditev najbolj obnese meseca marca.

Preden zasadimo jagode, jih nekoliko prikrakamo korenine in odstranimo morebitne stran- ske poganjke ali plezake. Kadar vrtakamo rastlino, v zemljo, ki naj bo rahla, moramo paziti, da ne pride vrst koro- njem globoko v zemljo. Zemljo dobro pripruamo in koro- njam ter dobro zalijemo.

Ko smo zasadili jagode, jih ne smemo prepustiti samim se- bli, ampak jih moramo skrbno negovati, če hočemo, da nam bodo dobro in dolgo časa ru- dile. Vsakrat, ko smo okoli in tržajali zemljo okrog rast- lin ter pravočasno odstranimo pleve. V zimskem času pa oskr- bimo jagodišče z dobrim, me- šanim gnojem ali pa z mže- cem, katerega zgradaj spomladi plitvo, pokopljemo, ali bolje rečeno odpremo. Zavedajmo se, da začenja jagode zgradaj spomladi poganjati korenine in to razmeroma zelo plitvo. Ako bi uničili ali poškodovali te ko- renine, ki nam rastline jagod hiralje skozi vse leto. Izredno važno je, da v poletnem času pravčasno odstranimo od jagodnih rastlin stranske pogan- jke ali plezake, ker te zelo iz- črpavajo matične rastline.

Rest in pridelek vrtnih jagod lahko znatno dvignemo, ako rast- line o prazen čas odložimo in lekotim gnojilom, med katerimi prednostna razredčena gnojilca in stranskičnica, ki mora biti se- veda tudi močno razredčena. S

temi gnojil je najprimernejše, da zasadimo jagode v drugi polovici avgusta in v prvi polovici septembra. V bolj m- zlih krajih in v višjih legah pa sadimo jagode spomladi. Pri- nas se saditev najbolj obnese meseca marca.

Preden zasadimo jagode, jih nekoliko prikrakamo korenine in odstranimo morebitne stran- ske poganjke ali plezake. Kadar vrtakamo rastlino, v zemljo, ki naj bo rahla, moramo paziti, da ne pride vrst koro- njem globoko v zemljo. Zemljo dobro pripruamo in koro- njam ter dobro zalijemo.

Ko smo zasadili jagode, jih ne smemo prepustiti samim se- bli, ampak jih moramo skrbno negovati, če hočemo, da nam bodo dobro in dolgo časa ru- dile. Vsakrat, ko smo okoli in tržajali zemljo okrog rast- lin ter pravočasno odstranimo pleve. V zimskem času pa oskr- bimo jagodišče z dobrim, me- šanim gnojem ali pa z mže- cem, katerega zgradaj spomladi plitvo, pokopljemo, ali bolje rečeno odpremo. Zavedajmo se, da začenja jagode zgradaj spomladi poganjati korenine in to razmeroma zelo plitvo. Ako bi uničili ali poškodovali te ko- renine, ki nam rastline jagod hiralje skozi vse leto. Izredno važno je, da v poletnem času pravčasno odstranimo od jagodnih rastlin stranske pogan- jke ali plezake, ker te zelo iz- črpavajo matične rastline.

Rest in pridelek vrtnih jagod lahko znatno dvignemo, ako rast- line o prazen čas odložimo in lekotim gnojilom, med katerimi prednostna razredčena gnojilca in stranskičnica, ki mora biti se- veda tudi močno razredčena. S

Če sušca gmi lakota beži

Eden vzrokov, da se iz jaja- ca zvali slaboten piščanec, je slaba hranilna sestava jajca. Razen zarodka vsebuje jajce hranilne snovi (beljak in ru- manjak), ki so nujno potrebne novemu bitju v prvem času razvoja. Ako jajce ne vsebuje vseh hranilnih snovi, se iz nje- ga razvije slabše Sestavina jaj- ca pa je odvisna od načina krmljenja. Krmlila morajo vsebo- vati zadostno količino belja- kovin, mašob, mineralnih snovi in vitaminov. Enostranska kr- ma nikdar ne vsebuje vseh omejenih snovi. Pri glavni ku- hni krmi (semena litaric in moka) moramo pokladati neska- čeno dosti zelenjave, ki je bo- gata na vitamine, kostno mo- k, ki vsebuje mineralne snovi (apno, fosfor) ter mleko in mesne odpadke, ki so bogati na beljakovinah.

Če sušca gmi lakota beži

ŽENA ZDRAVJE DOM

USTVARJAMO OTROKU PRIMERNO OKOLJE

Naj bo rastlina, žival ali člo- vek, vsako živo bitje potrebu- je primerne okolje. Zato je raz- vilo po naravi zakon, ki je normalen. Posebno otrok mora rasti v okolici, ki ga kar naj- močnejše podpira pri njegovem razvoju.

Mar najde otrok, ki pride na svet, primerno okolje? Da, bo odgovorila večina staršev in pričeli bodo načrtovati svo bogato opremo, ki so jo pripra- vilni novorojenčku. Vendar pa moramo ugotoviti, da vsi ti predmeti niso vedno najdeal- nejši za otroka.

Navadno opremljajo starši otroške sobe bolj tako, da za- dostijo svojim osebnim intere- som kot pa otrokovim. Zato je važno, da vemo, kako naj ure- dimo otroku sobo, da mu bo koristno služila, dokler ne odr- aste. Če se poglabimo in otro- kovo duševnost, kmalu lahko spoznamo, kaj je otroku v vsa- ki dobi najbolj primerno.

MODNI POMENKI

Modni pomenki

6. obleke dopolnjujejo po- ti plašči iz tega blaga;

7. ravni, ravnji plašči (poletni podolženi s tiskano svilo);

8. povratni največja uporaba pliševja;

9. vzorčasta svila je moderna tudi za večerne obleke;

10. svila v nežnih barvah, platno, v močnih barvah v stilu Van Gogha, mnogo belega, mnogo črnega.

Za danes nekaj lepših osnut- kov za pomlad. Prvi model pred- stavlja dvodelno obleko v su- hi volni. Gornji del se dvojno zavpenja, iz spodajšnjega ovratnika se izpada nekakšna odprta mrežna gobca. Obleka kri- le se zaključuje z dolgimi glo- boki gubi. Naslednja skica pred- stavlja kostim iz lažjega blaga, kar je razumljivo, ker je krilo lahko zvočasto. Jopica vsebuje mnogo posebnosti, ki jih opazimo takoj, ter je skoraj nemogoča drugačna razla- ga kot to, kar nam nudijo na- še oči. In pa končno še plašč, pristopen pomladni plašč. Svetlo, mehko blago je primerno za konoj široko linijo, ki je zadr- žana na poseben način s širo- kim pasom. Pasom Ramo- so precej okrogle z vitimi ro- kavmi, ki so pa pri šivu, lahko rečemo, potlačeni.

***

V prejšnjem članku je nasta- la napaka: navedba 140 ali 150 cm velja za potrebno količino blaga za kockasto krilo in ne kot višina normalne ženske postave. Sonja Mikuletić-Palme

potrebno? in ženska je kri- vna sta pisani realno, kot pač govore skesan okuženi. V prvi del knjige je namenjen pred- vsem strokovnemu poisku o si- filisu in gonoreji, dveh najbolj pogostih spolnih okužih, in na- čini zdravljenja spolnih kužnih obolenj. V knjigi so nazorno prikazani in razloženi vsebo- vana spolne bolezni, njih zna- kih, njih potek, komplikacije in posledice. Posebno poglavje je namenjeno sodobnim zdravni- kom zoper splošno obolenja ter izbrano obravnavo protin, an- tihistikov, to je posebnih zdrav- ilnih zoper bakterijske povzroči- telje obolenj, katerih glavni predstavnik je nedavno odkriti penicilin.

Naprava za merjenje žarkov

Rastoča upo- raba radioaktiv- nih tvarin v zvez z uporabo gama, alfa in beta ter roent- genovih žarkov pri zdravljenju bolnikov po- vzročila potre- bo po ionizacij- metru, to je a- paratu za mer-jenje teh žar- kov. Radioak- tivne izotope čes- to uporabljajo, da z nji- mi nadzorujemo kroženje krvi, po se bno pri vnetju žil, obo- lenju ščitne žle- ze in za ugotav- janje možgan- skih tumorjev.

Nova naprava za merjenje žar- kov, s katero je mogoče podro- bno nadzorovati zdravljenje z iz- žarjevanjem, bo razstavljena v o- ddelku za znanstvene in optične instrum- ente na letošnjem britanskem industrijskem velesojmu, ki bo, od 3. do 16. maja v Londonu ter v Birminghamu. Nova na- prava tudi preprečuje prevleči- lo izpostavljenosti bolniškega oseba izžarjevanju.

Naprava je prav tako uprab- ljiva za nadzorovanje estran- skega izžarjevanja, ki se čisto rad- ja v cevkah.

Madeže odstranimo

RJA. Z bombažnega blaga s toplim limoninim sokom in so- ljo ter če jih izpostavimo son- cu.

CAJ, KAVA, COKOLADA: z bombažnega blaga s pranjem, s viličnega in volnena blaga, če jih namočimo v zmesjo ru- menjaka in alkohola, nato pa v mrzli vodi izplaknemo.

LIKER, VINO: če operemo blago v vodi, v kateri razto- pimo nekaj žlice amoniaka.

CRNILI: s milom in limoni- nim sokom; č belega blaga pa s kapijo varenine; pri svilni op- rabi mleko.

TRAVA: s čistim alkoholom.

POT: z mlačno milnico, nato z vodo in amoniakom. Pri ne- pranim blagu uporabljamo raz- topino vodikovega superoksid- a.

KRI: hladno vodo in milom, če ostanele sledi pa z raztopi- no vinske kisline.

VLAGA: če jih pokrijemo z raztopino amoniakove in ku- hiniške soli, nato pa s toplim mi- lnicem operemo in izperemo; svi- leno blago pustimo zavito v vlažno ruto, nato posušimo.

LAK: s špiritom ali benzi- nom, oljnat lak z bencinom ali terpentinsko esenco.

Nov način zdravljenja opeklin

Trije ameriški zdravniki uni- verze v Baltimoru so dosegli velike uspehe pri zdravljenju opeklin s svojim novim iz- umom.

Sedaj uporabljajo za zdravl- enje opeklin običajno razna razkrojevalna mazila, kot so: borov vazelin, cinkov oksid, črešova kislina, pikrinova kis- lina in podobno. Ze l. 1944 so zdravniki poskušali uporabljati na opekelnih mestih človeško ti- ni volovsko plazmo in serum. Izkazalo se je, da je pri zdravl- jenju s serumom pripisati glavni del uspehov proteinu, kot so preskušali, dasti so- bile vedno na razpoložljivi za- dostni količine sloveških zado- stni serumov. Uspejo jim je go- vrili posebno spojino, katere temelj je kazein, ki je kot vsi- vemo, ena izmed sestavnih mla- ka. Ta kazein dobijo značilno lastnost želatine, če mu pra- vilno prišemo mlečni sodji, ki je tudi sestavina mleka; če- ga nameravamo na birming- hamski univerzi, dr. K. Walto- na. Delo je pričel poslednji, ki je postal pozoren na proučevanje skandinavskih znanstveni-

Novo zdravilo proti trombozi

Na podlagi proučevanj šved- skih znanstvenikov pridobiva- valni lastnosti proizvoda, ki ga dobimo pri fermentaciji vse- lje sladkorja, so napravili v Tr- ževski Britaniji razne poizku- se z novim zdravilom proti trom- bozi, ki upajo, da bo mnogo ce- nejša in uspešnejša od dose- dnih zdravil.

Novo sredstvo za preprečev- nje strjevanja krvi, katero so že uspešno preizkusili, je proiz- veda iz preiskovalni bolnici v Birminghamu, dr. Ricketta in predavatelja v oddelku za po- skusno patologijo na birming- hamski univerzi, dr. K. Walto- na. Delo je pričel poslednji, ki je postal pozoren na proučevanje skandinavskih znanstveni-

opečeno deli pokrijejo s kako- mastno snovjo in ga nato od- stranijo z etran. Potem nauče- se na rano in sterilizirano le- seno lopatico kazeinsko želati- no, in sicer ravno tako po o- pečeni površini, kot tudi globlje v tkivu. Nato pa opeklini po- krijejo z kazo in ovijajo z ela- stičnim ovojem, ki pa ne sme biti preozek, da ne ovira krv- nega obtoka in ne povzroča opeklin in bolečin. V lahkih primerih se obveza odstrani še čez en dan, v težjih prim- erih pa jo mora pustiti kar 14 dni, po tem času se pod ob- vezo pokaže preroleno in rož- nato tkivo, kar pomeni, da so opekline ozdravljene.

Omenjeni zdravilni poročaj, da so z novim preparatom kazeinsko želatino uspešno zdravili 561 primerov opeklin. Poudariti pa je treba, da zdra- vilo niti izum samo lokalno in da ne vpliva neposredno na splošno zdravljenje bolnika. Znano je, da velike in globo- ke opekline povzročijo lahko tudi smrt bolnika. Splošno zdravljenje je v takih prim- erih mogoče samo s terapijski- mi sredstvi, ki učinkujejo na ves organizem, kot so na pri- mer morfin za lajšanje boleči- ni, opeljene tekočine in vsi ti- kiti splošno zdravljenje je v težjih primerih torej še vedno potrebno. Z novim zdravlje- njem se zmanjša možnost oku- ženja.

Novo zdravilo proti trombozi

Na podlagi proučevanj šved- skih znanstvenikov pridobiva- valni lastnosti proizvoda, ki ga dobimo pri fermentaciji vse- lje sladkorja, so napravili v Tr- ževski Britaniji razne poizku- se z novim zdravilom proti trom- bozi, ki upajo, da bo mnogo ce- nejša in uspešnejša od dose- dnih zdravil.

Novo sredstvo za preprečev- nje strjevanja krvi, katero so že uspešno preizkusili, je proiz- veda iz preiskovalni bolnici v Birminghamu, dr. Ricketta in predavatelja v oddelku za po- skusno patologijo na birming- hamski univerzi, dr. K. Walto- na. Delo je pričel poslednji, ki je postal pozoren na proučevanje skandinavskih znanstveni-

GLAS MLADIN

MLADINA PO SVETU

Vedno bolj se bliža 1. MAJ

ZA NAŠE NAJMLAJŠE

LISICA IN ZAJEC (Ruška narodna)

Nedaleč od Trsta je vse v snegu. V sobotah in nedeljah se je izletniki v trumah odpravljajo na smučarske izlete. In prav sedaj je spet prišlo mraz, kakor da bi se kdaj ve koliko časa, takšno. Može vas kar nekoliko strese, če bi kdo sedaj omenjal telovadbo. Zdi se vam, da je s pojmom telovadbe nujno zvezano tople vreme, brez ostre burje, ki bo že se prišlo. In vendar - do prvega maja ni niti dva meseca več. In tudi letošnji bomo praznovali na to dan, ki je praznik dela a tudi praznik mladine. Tudi letošnji bomo nastopili - vsaj od najmlajših pa do krepkih mladeničev in mladenk. Tudi letošnji mora biti 1. maj presled naših mladih sil, tudi letošnji prvi maj naj nas vse tržaške Slovence navda s ponosno zavestjo: imamo mladino, ki nam je porok za naš nadaljnji obstoj.

Preoblečna v Kitajca zvitorepka sreča zajca in prijazno ga pozdravi: — Ej, nikar se me ne plašaj, kaj si menda ni mo tujci, marveč dobri, pravi ujci. Kaj, zakaj po postavi? Pač razlika mi velika — glej me: tvoja prava slika. Moj je kožuh resda daljši, rep le za spoznanje daljši, a zobje za res ostrejši, krepkiji malce so krepkejši. Sploh — na uho ti povem — dolgoohec sem povsem, nu, le rada — zajec žrem.

Prilika o gosjaku (NAPISAL SAFED MODRI)

Zivel je nekot gosjak. Ves zavzet je bil sam nad seboj, obdovajal pa ga je tudi vsa njegova velika gosja družina. In to obdovajanje mu je zlezlo v glavo. Tako je napočil dan, ko se je odločil on in njegove gosje, da pojdejo čez cesto. V tem pa je prvo avto in se zapodil med gosje. In gosje so razprostrle svoja krila in racale z nogami hitelo sez čez cesto. In vpravo tega niso opravile posebno ljubo, so to izvršile zelo urno. In to je bilo vsekar najpametnejše, kar so mogle storiti.

Danes bo slovenska srednješolska mladina tekmovala v smučanju. Mladenke od 14-18 leta in članice nad 18 let bodo tekmovala v teku na 2 km v smuku in vsehloomu. Mladinci od 14-18 let ter člani pa se bodo pomerili v teku na 4 km, vsehloomu in skokih na 25 m visoki skakalnici.

JUCA PIŠE PEPI

Ljuba Pepa!

Ravnokar sem se zbudila, počesala in umila in pri mizi se sedim, tebi pisati hitim.

Cudne sanje sem imela: Pepa, ti ne boš verjela:

Res ni treba, da podarjam, da čez dan se z delom lukvarjam, in da ne poznam lenobe. V sanjah pa je vse narobe.

Tak občutek sem imela, da udobno sem sedela sredi lepega lcalca in prodajala zitala kakor kaka fina dama kar brez vsakega programa. Manjkala mi ni seveda tudi fina cigareta.

Kar naenkrat se pojavi fin gospod in me pozdravi: «Ljuba Juca, dober dan!

TEHNIČNE ZANIMIVOSTI

NOVA LEPLJIVA SNOV.

Neka britanska tvrdka je izdelala novo lepljivo snov imenovano ametalix. Z njo je mogoče trno spajati razne vrste kovin ter jo lahko uporabljamo tudi pri hladnem varjenju. «Metalix», ki ga lahko uporabljamo za lepljenje aluminija in drugih kovin, porcelana, stekla, ločca, usnja, plastičnih snovi, opeke in lesa, je prozoren, nepremokljiv, odporen proti kislinam in za je mogoče izravnavati s smirkovnim papirjem.

MESANJE STEKLENIC NA OSNOVI MAGNETIZMA

Stresanje steklenic s katerimi mešajo v laboratorijih razne tekočine, je bilo zelo dolgočasen posel, dokler niso pričeli uporabljati strojev za električno mešanje tvarin. Ti stroji pa imajo eno napako. Električni aparati za mešanje preprečujejo brezhiben dotok tekočine, katero je treba pri postopku mešati, v steklenico.

NADOMESTEK ZA KOSITER V ZIVILSKI INDUSTRIJI

V svoja črna kosa, ki ga uporabljajo v celotni Boliviji in v Malezijskem polotoku, je vedno neugodno pivpala na žvilkovo industrijo. Kositer je poleg zelo omejene razpočitljivosti tudi neobhodno potreben na raznih področjih obrambe in tako so se razpoložljive zaloge kositra v zadnjem času znatno zmanjšale. Da temu odmoremo je Reynolds Metal Company postavila na trg dva nova izdelka, ki bosta lahko odlično nadomestila kositer pri izdelovanju stekla za k nserviranju najrazličnejših živil.

FILATELIJA

Nove znamke v svetu

NEMCIJA — ZAPAD. VEJZA. REPUBLIKA
Spomnaka na 50-letnico podelitve Nobela nagrade za fiziko znanstveniku Roentgenu, odkritelju X-zarkov. Portret znanstvenika. 30 pfenigov, ultramorfno.

Dopolnilne vrednote frankovne serije s številkami, 40 pfenigov, 1 lita, 60 pfenigov, rjava.

NEMCIJA — ZAPAD. SEKTORJI BERLINA
Dopolnilne vrednote frankovne serije «Zvon miru, 10 pfenigov, rumeno-zelena, 20 pfenigov, rdeča. Bat zvona je na teh dveh znamkah naslikan na desni strani, dočim je bil na prisljnih na levi. Berličanski so zato imenovali te znamke «Bim-bam».

NEMCIJA — VZH. DEMOKR. REPUBLIKA
Dopolnilna vrednota serije za smesec nemško-sovjetskega prijateljstva. Isti format kot prejšnja znamka. Na znamki sta naslikana Bykhow in Wirth. 12 pfenigov, modra.

Priložnostne za zimске športne igre v Oberhofu, 12 pfenigov, zelena (start smučarja - tekača); 24 pfenigov, modra (smučar - skakalec med poletom, skakalnica se vidi v ozadju).

NORVEŠKA
Prilozna vrednota sedanje frankovne serije, predstavlja črni barvi z novo vrednostjo, 30 ore na 25, rdeča.

NIZOZEMSKA
Dopolnilna vrednota frankovne serije, 75 cent, rozasta.

POLJSKA
Propagandni znamki za petletni plan, 50 grošev, sivozelena (graditev slavovanijskih hiš); 90 grošev, rjava-vijoličasta (delo v rudnikih premoša).

PORTUGALSKA
Spominski na revolucijo iz leta 1928. Na sliki vidimo skupino upornikov. 1 Escudo, vijoličasta; 2.30 Escudos, svetlo-modra.

Propagandne znamke za Narodni muzej kočij, 10 centavos, vijoličasta (kočija iz XVI. stoletja); 20 centavos, olivno-rjava (lüksuzna kočija iz XIX. stoletja); 50 centavos, modro-zelena (plemiška kočija iz XVIII. stoletja); 1.00 centavos, zelena (isto kot na 10 cent.); 1 escudo, oranžna ekocija «Don Josés iz XVIII. stoletja); 1.40 escudos, karmínasta (isto kot na 50 cent.); 1.550 escudos, rdečezelena (isto kot na 20 cent.); 2.30 escudos, modra (isto kot na 1 escudo).

ŠVEDSKA
Dopolnilna vrednota frankovne serije, 5 oere, karmínasta.

ŠVICA
Spominske vzpostavne telekomunikacijske službe v Švici, 5 centesimo, oranžno-rumena (telegraf); 10 cents, zelena, rozasta (telefon); 20 cents, vijoličasta, rozasta, sivo-modra (radio); 40 cents, temnomodra, svetlo-modra (televizija).

SOVJETSKA ZVEZA
Propagandna serija za hidroelektrične gradnje, 20 kopejk, rdečezelena, vijoličasta (pogled na centralo v Harkovskem); 30 kopejk, rjava, modra (jez na prekopu Don-Volga); 40 kopejk, rjava, zelena, rdeča (jez na Volgi pri Stalinergradu); 60 kopejk, modra, rjava, rdeča (tovornik prekopa v Turkmenistanu); 1 rubel, rdeča oranžna, siva, modra (električna postaja v Kuibjevu).

Serija na čast Češkoslovaški ljudski republiki, 20 kopejk, vijoličasta na rozasti podlagi (spomenik lunaku Janu); 25 kopejk, opekasta na rumeni podlagi (spomenik sovjetikom vojakom); 40 kopejk, rdeča na rumeni podlagi (portret pisatelja Fučka); 60 kopejk, sivo-oranžna (Hradčani); 1 rubel, sivo-oranžna (spomenik tankistom).

SEVERNOATLANTSKE ZVEZE
V združenih državah bo pošta postavila 4. aprila v promet

Magnetski aparat za mešanje tvarin.

Prvi izdelek je zelo tanka aluminijeva ploščina, prevlečena s sivočrno plastiko snovjo. S toplim valjanjem se aluminijev list preoblikuje v dolgo cev, ki jo nato režemo v zatežene oblike kosov, ki dobijo nato še dno in pokrove. Material ima vse prednosti kositra.

Drugi nadomestek kositra se imenuje saluminizirano železo. Ogradike kositerne stekle obstoji pri tem nadomestku iz trka je kienne pločevine, na katerega se z vročim varjenjem, pritrjuje zelo tanki aluminijevi pločevinasti trakovi. Material se lahko uporablja neposredno pri običajnih strojih za izdelovanje konservnih sklet.

NOV ROBOT NA REAKCIJSKI POGON

V Avstraliji, so nedavno kolavirali prvi robot na reakcijski pogon. Robot je opremljen z v Veliki Britaniji izdelanim 250 kg težkim reakcijskim motorjem Armstrong Siddeley «Adders, ki je najmanjši angleški reakcijski motor. Robot, ki vzletel v pristano voden po radiu, bodo uporabljali kot veliko brzino letalo tako za vaje v strljanju. Ima višek 7 metrov dolg trup in kratka krila. Za vzlet potrebuje vozilec s tremi kolesi, ki se od robota avtomatično odlopi, v trenutku, ko se robot dvigne v zrak. Vozilec se nato ustavi s pomočjo avtomatično delujočih zavor. Robot, ki pa bodo pričeli izdelovati v serijah, bo opremljen z radarjem in avtomatično pilotom ter reakcijskim motorjem Armstrong Siddeley «Vipers, cigar izdelava je zelo cenena.

UGANKE

Past je nastavila ti in veleda: Daj, reši me, da ne bi te ujela.

(vnučji)
Opusti, polježe je stala, popotni m' ludem p'cmagala, da morš so dalje po sveti, pa mogli so vem jo — zapreti.

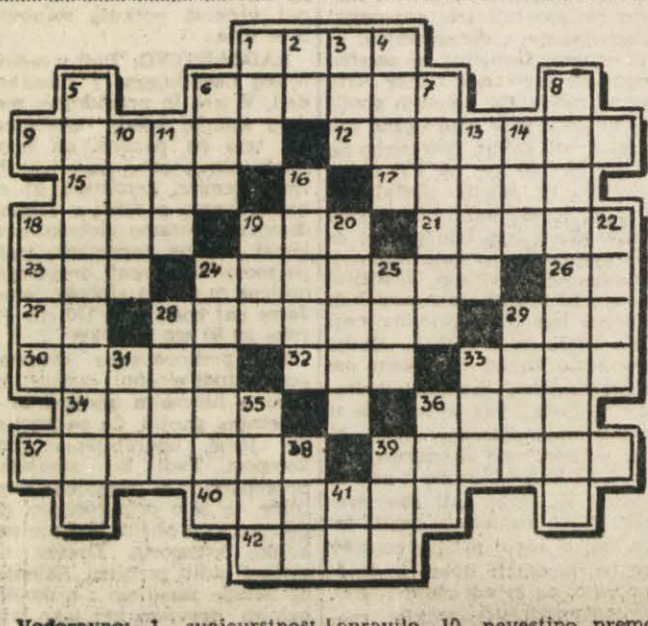
(vnučji)
Ene požene v goro, druge pa kar v vodo, goli so večkrat ljudje, povem vam, zvočilo nje.

(vnučji)
Ti jih odneseš, oni te neso. Težko verjeti, pa je le tako.

(vnučji)
Z višave pade, pa mu le ni nič.

(vnučji)
Zlato je temu, onemu je diš.

ZA BISTRE GLAVE

Vodoravno: 1. svojevrednost, 6. republika v Jugoslaviji, 9. judovski skrivnostni nauk, 12. jina v Arabiji, mala kmezišvina pod britanskim protektoratom, 14. termin, 16. drevo, 18. divja koza, 19. otok v Jadrnu, 20. mesto v Istri, 22. je kuhar rak, 24. razgrajanje, hrup, 25. pri slov kraja, 28. letopis, 29. mesto v Severni Africi, 31. grška črka (dvoji), vrtnji glas, 35. zavetjšje, pribežališče, 36. časovna enota, 38. naslov za francoskega duhovnika (fonet.), 39. medmet, 41. glavni šievnik.

RESITVE CRKOVNICE
1. neresec, 2. piščeta, 3. Simeon, 4. duvan, 5. Mecon, 6. vedež, 7. ovelo, 8. embrio, 9. lovica, 10. gatural.

Ne išči medu v medvedovem brlogu!
RESITVE ZLOGOVNICE
1. merjasec, 2. Dorkhot, 3. polonija, 4. naredila, 5. Feterin, 6. prosveda, 7. heretiki, 8. parazit, 9. premirje, 10. Valtavec, Janko Moder: Sveta zemlja.

Tone Penko

Profesor Kanáda išče in naide zaklad

Rise Jože Ciuha

10. Stopal je in stopal po gmajni ter iskal in na mah se mu je zazelalo, da je našel. Bil je ob volčin. Stopnice sicer ni bilo, pač se se svet pologoma spuščal. «Malo tempo je sicer, pa saj imam luč. Dekler se se vidi, ne bom prižgal, dandanes je treba štediti.» Stopal je počasi in previdno na dalje. «No, zdaj bo pa že čas, da si prižgem luč!» Obrnil se je proti izhodu, od keder so se kradli poedni žarki svetlobe, stopil z nogo nazaj, da smane nahrbtnik — toda — strbunk... In do kože premočen se je pobiral iz mrdnega kraskega podzemljakega tolmuna. «Kanada, to je voda. Zmočil sem se in se nahrbtnik s knjigo je moker.» Profesor Kanada ni bil le izvrsten poznavalec starin in davnih ješkov, vedel je tudi, da mokra obleka telesu škodi. Sleklet je obleko. «Obleka se ne bo sama po sebi posušila. Znal je tudi, da fialko. Treba je se veta. Taniže kose obleke je rasgnal po skalah, debelejšje pa je vzel v roke. V Ademovi uniformi se je prišel kol'kor mogoče naglo vrtneti, da bi na ta način čimprej posušil obleko, kajti služil je blizino Prilomovga zaklada in mudilo se mu je do njega.

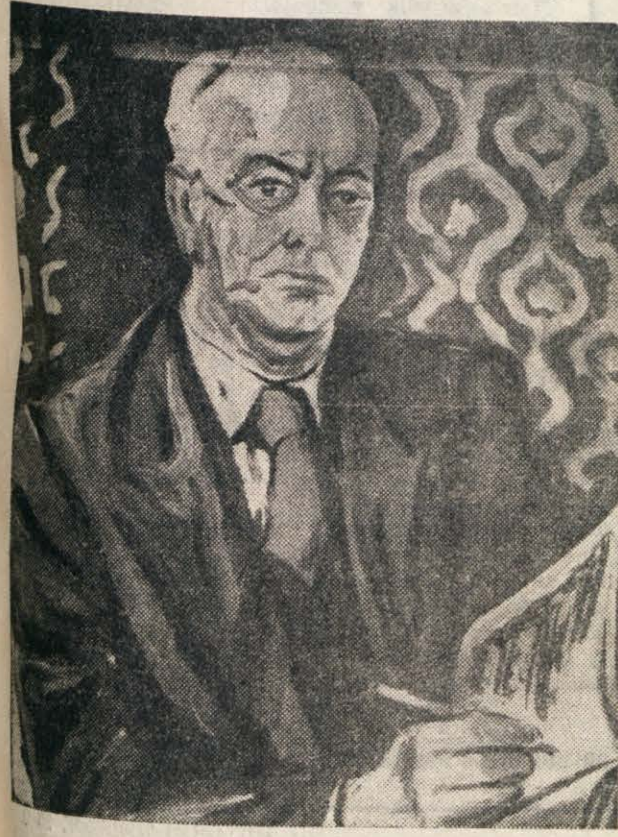

11. Pod njim se je čutil Timav, malo dalje je mečikalo morje, prav blizu so se plasiše pastir'ke, pomahovale in stresale z repki. V sosedni ogradi je kopal stari Vane: «Moram do njega. Lopato in motilko pa vzamem s seboj. Prav v redu ni po mejem s tem človekom.» Medtem pa je že stara Juca na cesti klicala zenske: «Pojdimo in našezimo grdega pohušiljca, ki tam gori gol pleše!» Kmalu se je krčelo z metlami in palicami oboroženih žensk usulo v breg. Preskocile so ogrado, zakrle si oč. «All boš, nesnaga grda! Fej! Da te le sram ni!» Kanada je pobasal svoje stvari in jo učerl v Vanetovo ogrado. Zenske pa za njim. Ena ga je že ujela na glavu in pobozala z metlo. «Kaj pa je, kaj? Stojte ženske!» je kričal Vane. Kanada je skočil za njegov hrbet in se hotel obločiti. «Kar pojditse domov, bom že jaz uredil z njimi!» — «Padel sem v vodo in s' sušim obleko», je jadvikala Kanada. — «Ze, ze! Toda da kdo takole po gmajni pleše, ni nismo navajeni!» — Kanada je razlagal Vanetu, da je znanstvenik in da raziskuje jame in tam, da je padel v onle jami v vodo.

12. Vane se mu je od srca smejal in ga povabil na malico. Sedla sta pod rasehko ob zidu. Vane je privlekel kruh, gnjat in črtno, Kanadi je teknilo, da je bilo veselje. «Kako, da govorite tako lepo slovenski?» — «Kaj bi ne, saj smo Slovenci!» — Pa ste od tukaj doma? — «I, tu iz Stivana!» — «Kje pa je to Stivan?» — «Ta vas pod nama!» — «Kaj ni to Italijanska vas s. Giovannini?» — «Kakšen San Giovanni! To je slovenski Stivan. Odkod pa ste vi?» — «Oh, jaz sem pa iz Ljubljane in sem prišel sem raziskovat jame in podzemljake tok Timava.» — «Eh, jam pa je pri nas dosti, da bi bilo denarja toliko. Prav tamle gletje, v moji ogradi je ena kot klet. Kot stopnice veljejo vanjo. V to pa lahko brez skrbi greste. Kanada je zagledal ono, kar je iskal. Vhod v jamo, kot bi šel v vinsko klet. Skočil je pokonci kot zoga. «Saj imate se čas. Bova že sja v to jamo. Saj ne bo uslo. Sonce je še visoko. Raže ga spijte se en požirek. Kanada je zopet sedel.

Jože Cesar razstavlja

Portret F. v enturinjija

PAGLIARUZZI - GESTRIN - MEDVED

(Nadaljevanje s 4. strani)

Zadnja - «Balada o prepleci» - je izšla v avgustu številki Ljubljanskega Zvona 1893, torej nekaj dni pred pesnikovo smrtjo. Pesnik je tako rekoč v zadnjih zdihljajih, do kraja zvest svojemu

V poletno noč odmeva: epet pedis Sicer ni niti žuželka, ki je v tesni kletki drobna prepleca bedi in poje, ko vse mirno spi. V polmravnici sobi na blazinco belo naslanja težko glavo mlad bolnik in vrača se v prežite kratke čase; razvija se pred njim žoljoten celo, mnog hipec led, mnog jasen gleda lik, veselih pesmi čuje znane glase...

S to svojo zadnjo balado, ki je ena najlepših pesmi v slovenski književnosti, je Gestrin nezlomljen in neporazen podal roko telesni smrti, a se z njo istočasno uvrstil med tiste, ki na obnebu slovenske poezije ne bodo umrli. Njih spomin bo večni.

pevskemu poklicu - še zajel na papir zadnje impresije življenja, zadnje spoznanje, zadnji, veder pogled na svoje življenje, ki se naj ne konča s samoprevaro, marveč s pogumnim pogledom dejstvu v obraz: do groba je le še pet pedit!

Tudi ANTON MEDVED iz Kamnika je nosil s seboj temno zavest smrti, a njegova pot do nje ni bila tako preprosta in lahka kot pri prejšnjih opisanih njegovih dveh pesniških bratih. Medved je bil telesno bolj zdrav, a je vzel s seboj na življenjsko pot veliko težjo, skrivnostnejšo, dišljivo kot onadva: bolno, neuravnoteženo dušo. Sanjavo, mehkoba in neodločnost, ki jo je podedoval po materi, se je v njem križala s trezno mislijo, resnostjo in samosvojestjo, ki jo je dobil od očeta, obrtnika, stoječega v trdem boju za kruh desetljetke družine.

S to dediščino se je Medved napotil v bogoslovje. Morda so ga tja potegnili varšili, tja ga je gotovo gonila zavest popolne neureskrbljenosti, če bi se oddalil za študij na univerzi; končno je odločitev povzročila tudi misel na željo tedaj že mrtve matere. Medved je vsakelej upal, da bo v poklicu, ki si ga je izbral, uredil sebe in

svoje življenje v popolno zadovoljstvo drugemu sebi. Skrajna je imel tudi dosti volje, da doseže zastavljeni cilji. Toda prišlo je drugače. Življenje na prvih dušebrižniških postojankah (Semč, Crnomelj, Smarje), ga je prav kmalu vrglo iz uvoženih kolesech, po katerih ga je tiral njegov poklic. Prišel je kmalu in v spor s svojimi predstniki, s svojimi okolico in samim seboj. Začela se je njegova brežnja življenjska pot, ki ima v 18 letih službovanja ni manj kot 18 postaj, od katerih je ena grenkejša od druge, omenjen naj je njegovo prisilno bivanje v poboljševalnici je alkoholike v Kainbachu pri Gradcu, samostarsko hribovsko naselje Konjščico nad Zagorjem in končno postajo Turjak pod Ljubljano, kjer ga je dočakala nenadna smrt 12. marca 1910.

Pesnitelj je začel Medved v dijaških letih. Kot bogoslovec je postal sodolavec. Doma je sveta, Pomladnih glasov in Ljubljanskega Zvona; nekaj let je bil pesniški sorednik in sodolavec tržaške «Slovenke», a Domu in svetu dolga leta glavni pesnik. Medvedova lirika pesem je veran odraz njegovega težkega vnanjega in duševnega življenja. Nemirna, neonolna in razgibana je kot njegovo življenje, da jo je težko ujeti v kratko oznako. Kakor je misel na mrtvo mater sodočela pri izbiri poklica, tako ga ista misel vsaj razumsko in hoteno rešuje iz verskih dvomov, življenjskega obupa, razvratnosti ljubzenskih katarzstov in dogmatične vernosti in čustveno urejenosti. Toda to reševanje je pogosto je navidezno. Poklic je postal Medvedu kot človeku in pesniku usoden, morda še usodnejši kot Gregorčiču in Askercu.

V pesmi «Življenja pots pravi sam: V aprilu lanskega leta je imenoval okrajni ljudski odbor v Kopru Svet za kulturo in vzgojo. Ta svet je reševal vsa vprašanja na področju šolstva in kulture. Kljub nekaterim pomanjkljivostim, ki so se pokazale med letom, je Svet zadovoljivo reševal naloge, ki so spadale v njegovo področje. Pokazala se je potreba po ustanovitvi krajevnih šolskih svetov, ki bodo združevali šole, družine in organe ljudske oblasti pri reševanju vzgojnih in šolskih vprašanj. V Piranu in Izoli so že pristopili k delu in so uspehi že vidni. Več vprašanj, za katere so prej zmanjkali rešitve v okrajih, rešuje tudi mestni ljudski odbor. Okrajni Svet dobiva iz teh mest dobro pripravljene predloge ali pobude, ki jih lahko prenese tudi na druge kraje. V letu 1951 so bile izvedene siedeče spremembe v šolstvu: Odprta je bila dvorazredna osnovna šola v Ljuborju in niže strokovna šola za ribiče v Piranu. Ukinitelj je bil prvi razred slovenske dvoletne gozdarške šole v Kopru. V Piranu ni bil odprt prvi višji razred italijanske realne gimnazije zaradi premajhnega številja dijakov. Na vsem Kopskem je danes 47 osnovnih slovenskih in italijanskih osnovnih šol, katere obiskuje 3190 učencev. Na teh šolah poučuje 144 slovenskih in italijanskih učiteljev. Srednjih in strokovnih slovenskih in italijanskih dijakov in učiteljev kot slovenske.

Anton Medved

umetnost raste mimo njega v nedogledne višine, a jo je vendarle zavrnil. Reakcionarna kritika je prav njegovo umetnost gojila in negovala kot vzor zdrave, po idealih stremeeje in krščansko pojmovanje življenja oznanjalne umetnosti, kot protileže modernih, čutili, impresionistični umetnosti. Murna, Cenkarja in Zupančiča. Toda Medved se je sam zavedal tragičnosti v svojem delu in življenju. Spoznal je, da je njegova pesniška in življenjska pot brez izhoda, zavedal se je, da je spout, med dvema dobama visoci, ki ni razumel niti svojih let, kaj šele leta, ki so prihajali. JANEZ LOGAR

Slovenija slovesno proslavila 8. marec

Na večer pred praznikom ženo je bila v Ljubljani slovesnost, ki so se je poleg številnih žena udeležili tudi predstavniki vlade in drugih organizacij, množičnih organizacij in Jugoslovanske ljudske armade. Tov. Milena Koržetova, tajnica glavnega odbora AFZ je imela poročilo, v katerem je prikazala razvoj ženske organizacije od prvotnih let pa do danes.

Kakor so se žene vključile v osvobodilno borbo, tako so tudi danes vključene v proizvodnjo in se bore za čimprejšnjo izgradnjo socializma v Jugoslaviji. Od vseh zaposlenih je vključenih v gospodarstvo 31,5 odst. žena. Samo predskladniki je bilo v proizvodnji od vseh udeležencev 29 odst. žena. Koržetova je v svojem govoru prikazala, kako Jugoslavija ščiti posebno interese matere in otroka. V ta namen odpira porodnišnice, otroške ustanove, jasli, vrtnice in podobno. V Sloveniji je danes 7 porodniških oddelkov s 362 posteljami, kar je eden in pol krat več kot pred vojno. Prav tako je 6 dečjih domov, mladinskih okrevališč je tudi 6, prav tako so tudi otroški oddelki v bolnišnicah in šolske ambulante. V Sloveniji je danes 258 posvetovalnic za otroke in 29 posvetovalnic za žene. Zarazbremljenosti zaposlenih žen je bilo ustanovljenih 26 jasli, 116 vrtnic, 12 mladinskih domov, 62 dijaških domov, katerih je okrog 5000 dijakov. Na splošno se tudi v političnem delu žene živo udeležujejo. V Fronto je vključenih okrog 316 tisoč žena. Tudi v delavskih svetih so žene številno zastopane.

KMETOVALCI IN VRTNARJI, OBIŠČITE NAS! MARINAC VLADISLAV. TRGOVINA SEMEN IN KMETIJSKIH POTREBŠČIN. Umetna gnojila - hrana za živino - Prvorstvena semena lastnega pridelka in inozemska - Vrta, sadna druvna, razno cvetlične - adike, vrtnice i.t.d. - Poljedelski stroji in druge kmetijska potrebšcine.

INDEXE RADIO. Radio - Električne naprave - Urarna. SF. KRIŽ 132. APARATI IN URE NAJBOLJŠIH ZNAMK. POPAVILA - PRODAJA NA OBROKE.

Emporio Barriera. UL. ORIANI Št. 7 (Zraven Trgo Garibaldi) TRST.

PRI UPRAVI "PRIMORSKEGA DNEVNIKA" TRST - UL. SV. FRANČIŠKA 20/I. lahko naročite SLOVENSKE in JUGOSLOVANSKE revije. LITERARNE, POLITIČNE, ZDRAVSTVENE, PRAVNE, PEDAGŠKE, GOSPODARSKE, TEHNIČNE I.T.D.

Trgovci, obrtniki. V SVOJEM POSLOVANJU BOSTE PRIHRANILI ČAS IN TRUD, AKO SE BOSTE POSLUŽEVALI Tiskovin. V trgovskih poslih e Vasini odjemalci in doba, otekli bo Vaš uspeh loži, ako se boste predstavlili.

Elegantnimi tiskovinami. TISHARNO 277. UL. SV. FRANČIŠKA 20. Tel. 29-77.

Usoda Knuta Hamsuna

(Nadaljevanje s 4. strani)

Knut Hamsun je bil psihološko niti človeka dejanja in nehanja in je poznal osebnosti slog, ki so ga poznale skusali posnemati mnogi njegovi epigoni malone v vseh evropskih literaturah. Leta 1892 je izšel njegov roman «Povest o dva dni», pozneje «Lynnes» in l. 1894 znanomele prozna pesnitev «Pana» iz katere se danes slišimo živost norveških glasov. Izmed nadaljnjih spisov naj omenimo splošno znanega ljubzenega zgodbe «Viktorija» (iz l. 1898), enega najlepših spisov iz vrste nasploh, «Zadnji jenski vrniki» (1917), «Blagoslov» (1922), «Potepuh» (1927) in «Hamsunova» (1928). Vmes so izšle tudi njegove knjige, med njihove najpomembnejše je roman «Kvartir» in noveletine zbirke drame. Toda l. 1930 zve, da je Knut Hamsun zaključil svoje življenje v razmislek. Knut Hamsun je umrl v letu 1952 v Osloju. Knut Hamsun je bil ena izmed največjih pisateljev v literaturi. Knut Hamsun je bil ena izmed največjih pisateljev v literaturi.

I. OKRAJ PROSLAVLJA mednarodni praznik žena

I. okraj je v petek zvečer priredil proslavo 8. marca v prostorih v Ul. Ruggero Manna. Poleg nagovorov v slovenscini in italijanscini je obsegal večer tudi pester kulturni program. V skladu s programom je nastopila tudi skupina »Panta in v...«

Stopil sem v gaj mladnih ških, upoo. Uka željan sem od vrah slovenskih slusal iz us. učiteljev resnih bojev težavnih napoved.

A neustrašen sem hitel v žoljjenje. Ko se je duša v strahih mi kopala, tiho je vstajala, glasno je ustala, v vesti globoki - prepoved.

Sibka, mehka natura je podlegala znova in znova ključu življenja, ki ji je bilo za zaprti, in pesnik se je v svoji pesmi in v življenju znova in znova skušal urediti v smislu naukov, ki jih je učil v obči, toževal in delal trdne sklepe, da bi zadostil svoji vesti in.

Ah, tvoja strast je ko žerjavica, hoče upihati jo tu budiš. Skrivnostna si, srce, zastavica, med nebom in med zemljo se loviš.

In že pesnik sam spet kliče zavrne spomine in. Vsi spomini spet naj zagore! Valovite se po glavi, misli reane, vzdramite zaspano mi srce! Zdač od kratkih vrah v gred; slovenske naj li čustva hrepenanja spe?

vojni predstojnik ter ušel porogu škodoželjne množice. Toda pri tem je čutil, da si z odgovorjo življenju izpodrejuje tudi pesniški vir; videl je tudi, da se narava ne da zatreti z razumskimi tvorbi - s srce znova in znova planje z vso silo na dan.

Anton Medved je po vsi svojih naravi in vzgoji nasprotnoval smodernik, ki ga je prihela. Sam je čutil, da nova

romanez ez lastno trpkoo, večjih tudi mrko miselnostjo. Vzporedno se je vztrajno trudil tudi v dramatikli, a v njej kljub velikemu naporu, ni ustvaril trajnih vrednot.

Anton Medved je po vsi svojih naravi in vzgoji nasprotnoval smodernik, ki ga je prihela. Sam je čutil, da nova

- Tržačani za žrtve plazov v Sloveniji. Franc 1000, Metlikovec Jože 1000, Ruggero 150, Legiša Franc 1000, Leopolda 300, Legiša Vida 300, Legiša Albino 1500, Gabrovce Marija 400, Legiša Viktor 500, Kočjanec Ivana 150, 1 par ženskih klac, Metlikovec Alojzija 4 komade raznega blaga, Pernarčič Ivan in Rozalija 2 plašča in zimske copate, Pernarčič Marija 8 komadov perila, Gregorin Natalija 1000, Legiša Ida 500, Rubatko 200, Gobbo Eaulia 100, Tavčer Gizela 300, Tanžani 500, Peric Ido 500, Colja Gizela 150, Praselj Ivanka 500, Prassel Eugen 500, Colja Danila 500, Gorjan Marija 34 komadov obleke in obute, VIZOVLE: Sete Mihaela 500 in v blazu 1000 lir vrednosti. CEROVLJE: Zužek Kristina 100. VIZOVLE: Zužek Frida 100. MAVHINJE: Sira Pavla 100, Kramer Rafaela 500, Legiša Jožef 100, Legiša Anton 200, Saksida Emil 160, Kavčič Anton 140, Legiša Marija 200, Lahi Danica 100, Legiša Vencelja 500, Legiša Olga 100, Legiša Marija 100, Sglna Amalija 100, Sira Alojz 100, Urdih Jožef 100, Semolič Emilija 100, Susterič Remigio 100, Pernarčič Alojz 500, Petelin Franc 300, Trampus Zilja 300, Nikočin Arslina 200, Zigon Marija 150, Antončič 500, Svetlič Aleksander 200, Trečan Pavla 200, N.N. 150, N.N. 145, Zužek Franc 100, Verč Mario 100, Roveri Korado 200, Zužek Stanko 500, Zužek Ludvik 500, Zužek 100, Semolič Antonija 100, Trampus Marija 300, Okretič Jožef 200, Pipan Filomena 100, Antonič Anton 100, Furlan Jožef 100, Sira Mirko 100, Grudev Stanko 100, Antonič Avstina 200, Pipan Ludvik 300, Gabrovce Marija 100, Sira Stanko 100, Trečan Olga 100, 1500. TRNOVCA: Skrk Josip 100, Svara Marija 500, Suban Olga 1000, Suban Brieda 500, Semec Viktorija 500, Skerk Anton 500, Pavlina Karolina 100, Skerk Ema 1000, Markuža Alojz 1000, Doljak Franc 1000, Skerk Alojz 500, Skrk Jožef 200, Marsilji 100. SEMPOLJA: Kosmina Albinca 500, Furlan Janko 500, Zil-

- darč Valerija 500, Kosmina Mirko 500, Gruđen Ema 200, Legiša Danica 300, Susterič Marija 100. NABREZINA: Zullani Eliza 100, Eleonora 160, Stancič Fani 500, Brežič 500, Race Jožeta 300 in 3 kosti oblačil v vrednosti 1000, Manfreda Ana 100, Giuliani 500, Gerbec Ernest 100, Moženič Delia 100. SENENI TRG: Renzi Lojzka 100, Kanobel Medardo 1000, Ferjančič Marija 200, Hrelia Mateo 200, Rasini Elvio 100, Mehodič 200, Kandare 500, Straus 200, Dujmovič 200, Ceca 500, Cresio Ido 200, Skočaj Josip 1000, Calza Soc. ar. 1000, Suber Josip 1000, Kavčič Vih. 300, Kraska Kar 100, Perfolja Josip 200, Cossetto Giovanni 100, Coretti 200, Pogan Rozalija 250, N.N. 100, Colja Albert 270, Karis Marija 500, Sosič Anton, oblačila za 100, 900, Renzi Luigia, oblačila za 100, 5000, Gombac Ana, oblačila za 100, 3000, Per Mirko, 2 para čevljev v vrednosti 100, 12000. OPINCE: Sinigoi Gizela 100, Sinigoi Amalija 1000, Blask Mimi 200, Segnon Titone 200, Vrabec Marija 500, Perhavec Viktor 500, Guštin Zora 500, Bulli Elena 300, Poliska Albina 100, Raunič Tonka 100, Večerina Vida 100, Vremec Vera 200, Skerlavaj Zora 200, Skerlavaj Terezija 1000, Antončič Marija v blagu 100, 2500, Mahnič Jurij 275, Godalič Jožica 200, Husu Marija v blagu 100, 3000, Ključar Ernesta v blagu 100, 2000, Skerlavaj Zora 300, v blagu 100, 1000, sednjak Pepi 1000, Sosič Josip 500, Kalc Karla 1000, v blagu 1000, Vremec Mihaela 300, Hrovatlin Katarina 300, družina Ferluga 500, Daneu Mario 1000, Milčič Jožeta 100, Lukša Miro 150, Hrovatlin Meri 500, Ravber Peter 200, Ušaj Karla 80, Sajna Albin 1000. CENTER: Cuccoli Giovanni 100, 200, Crivichio Mario 1000, Furlani Luigi 150, Canciani 200, Mininell 100, Seles 200, Fronzini Anna 100, N.N. 600, MAGLIGNA: Furlan Mario 500, Veglia Ana 200, Stofa 100, Candare Luigi 500, Rodice Olga 100, Senizza S. 300.

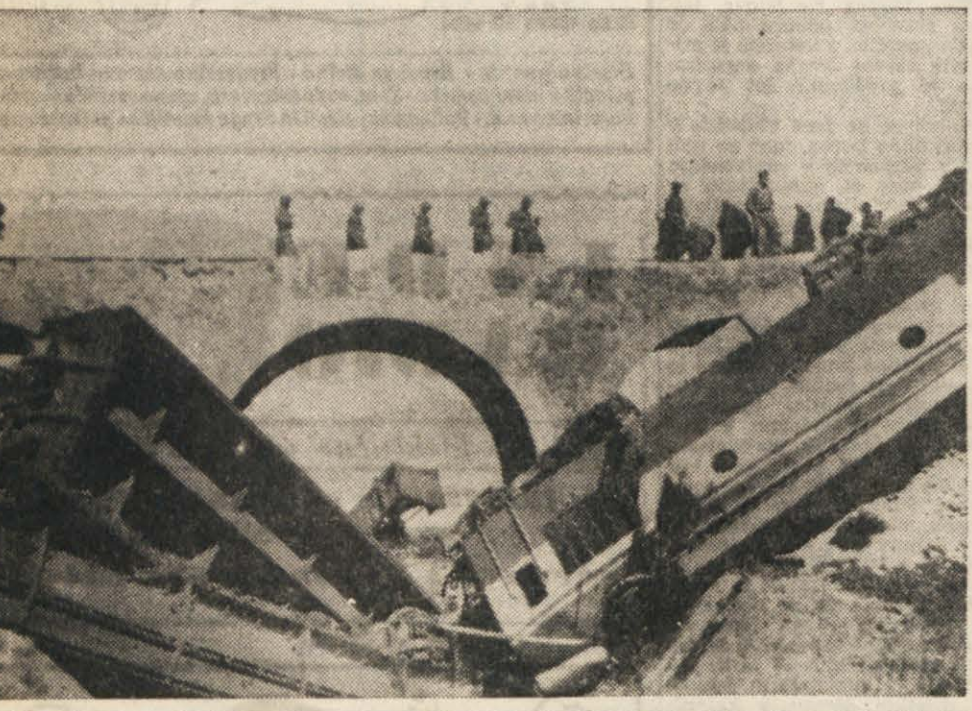
SMUČARJI POZOR! V trgovini "GEC" Trg tra i Rivi 2. si lahko nabavite po zmernih cenah smučarske čevlje. Elettro radio. RADIJSKI APARATI, ELEKTRIČNI MATERIAL, KLESTANI - RADIJSKE IN ELEKTRIČNE NARUAVNE, SAMIŠTNE POTREBŠČINE. Grobna prodaja. NA TRGU V NABREŽINI. KUHARINI NA TEROCI PLIN "Butangas".

Elettro radio. RADIJSKI APARATI, ELEKTRIČNI MATERIAL, KLESTANI - RADIJSKE IN ELEKTRIČNE NARUAVNE, SAMIŠTNE POTREBŠČINE. Grobna prodaja. NA TRGU V NABREŽINI. KUHARINI NA TEROCI PLIN "Butangas".

VREME Vremensko poročilo za danes: hladno in vetrovno z delno oblačnostjo. Temperatura brez bistvene izpremembe. ...

PRIMORSKI DNEVNIK

RADIO Opozarjamo vas na sjeede oddaje: Jug. cone Trsta: 18.30: Slovenske narodne pesmi, 17.00: Vesela nedelja v glasbi. ...

V Tuniziji so aretirali šte line osebe zaradi iztirjenja tovarnega vlaka na progi Gafour. Vlak je bil naložen z rudami. Pri nezgodi, ki se je pripetila 4. marca, je izgubil življenje eden železničar.

Še nobenega sklepa o razpusitvi egiptovskega parlamenta

KAIRO, 8. — Na vprašanje novinarjev v zvezi z nameravano razpusitvijo parlamenta je ministri predsednik Hilali paša izjavil, da na današnji seji vlade ne bodo sprejeli nobenega tozadevnega sklepa. ...

4.400.000 volilcev v južno-zapadni Nemčiji

BONN, 8. — Štiri milijone štiri stot tisoč volilcev bo na jutrišnjih volitvah izbralo 120 poslancev za ustavodajno skupščino nove Južnozemske države. ...

nica pri splošnih volitvah, ki jih zahteva socialdemokratska opozicija. Za kanclerja Adenauera, ki se je postavil v obrambni položaj, na predstavljaljo volitve neke vrste oviro nasproti Schumacherjevim pristavam.

Državni svet nima zadostnih pooblastil, da bi mogel vsiliti svojo voljo federalni skupščini. ...

NAMESTNIK TRYGVE LIA V TOKIU SEVERNI TAJIJO zavezniške ujetnike

Protest pekinške vlade zaradi domnevnih bakterioloških napadov na Kitajsko

TOKIO, 8. — Poročila iz uradnih virov trdijo, da je priporočil v Tokio namestnik Trygve Lia, Andrew Cordier v posebni misliji po nalogu generalnega tajnika OZN. ...

Ima poveljstvo OZN v rokah prepričljive dokazi o tem, da bi japonske bakterije ameriške ujetnike. ...

KINO RADIO

ROSETTI, 14.30: »Izdahonska vojvodinja«, E. Williams. EXCELSIOR, 15.30: »Hollywoodske jeze«, B. Kraton. ...

RADIO PRIMORSKEGA DNEVNIKA za JUGOSLAVIJO posamezna številka din 10-mesečna naročnina 210.-

NOVEKNUČJE Seliskar: Pesmi in spevi platio lir 350. Vido Latkovič: Peter Petrovič Niegos poljiat. ...

AGENCIJA LYDIO CONTINENTALE WINTERTHUR Nabrezino-Prečnik št. 1. Tel. 88-15

RUMI visokovolitetni 2-cilindrski motorji 125 kub. MODELI: Turizem-Luksus Sport - Scooter

ZALOGA - SERVICE: Razpiljalci - Karburatorji DELL'ORTO - nemški bati

RUMI KOMISIONAR Kvalificirana mehanika (elektrika) Tel. 93468 Ul. Molino a vapore 6

ŠPORTNI DNEVNIK

Prvenstvo v boksu je končano brez večjih presenečenj

Včeraj zvečer se je na tržaškem velesjemu dvorana končalo najpomembnejše bojišče v boksu, na katerem je v štirih dneh pokazalo tekmovalcevo znanje skoraj dvesto tekmovalcev. ...

Košarka Belgija-Italija 43-31 (30-19) BARI, 8. — Pred 2000 gledalci so odigrali v Bariju tekmo v košarki med Italijo in Belgijo. ...

JUGOSLOVANSKE CENE TRSTA PONEDELJEK, 10. marca 1952 6.45 Jutrarnja glasba, 7.00 Poročila, 7.15 Jutrarnja glasba, 7.30 Poročila, 7.45 Laska glasba, ...

BOG Triglav ZGODOVINSKA POVEST Ilustrira JANEZ VIDIC

grmov in veja in jih božal. Ančuri so potisnili v roko križec, znamenje Boga, ki je trpel za ljudi; v rčko Jasne pa so deli jabolko, znamenje življenja, ki se je spremenil, a nikoli ne jenja. ...

po travi, ki je bila že v drugo pogmala iz tal. Veje so se nagibale tik nad obrab mlitke, kot bi jo hotele poljubiti. Od nekje se je v sapni odprl list v podobi srca in padel na njene prsi. ...

»Pije in jejte, sosedje! Spominjate se duse rajnice? Pili so in jedli, obujali spomine na Jasno. «Kaksna deklica je bila! Lepa in dobrotljiva. ...